

toties admonemur fugere illa. Per visibiles quoque A creaturas tentamur, sicut videlicet in sole, qui licet creatura sit, ejus tamen splendorem dilatari scimus per universum orbem. Unde cum tantum creaturæ splendorem sciamus, tentamur utique a Deo, si ejus, qui Creator est universorum, invisibilem præsentiam et potentiam super omnia diffusam credamus. Sed et in aqua tentamur, utrum attendamus quia, si corporaliter sordidi in aqua possunt abluī, multo magis omnes sordibus spiritualibus, id est peccatis inquinati possunt in gratia Dei pleniter lavari, si ad eam accedentes spiritualiter se lavare studeant, id est pœnitentiam gerant emendationemque promittant. Multo enim majorem facultatem habet gratia Dei ad lavandas animas quam aqua quælibet ad lavanda corpora. Quod cum omnes sciamus, quotidie tentamur qualiter idem attendentes cum fide et pœnitentia condigna ad Deum accedamus. Similiter per apium studia tentamur, si attendere velimus quia, sicut eadem apes ex variis floribus mellis liquorem colligere solent, ita et nos virtutes quaslibet colligere debemus, non solum ab hominibus, sed etiam ab animalibus imitando ea. Pro qua imitatione admonet nos Dominus dicens: *Estote prudentes sicut serpentes, et simplices sicut columbæ* (Matth. x, 19). Hæc Psalmista imitatus est, cum dixit: *Ut jumentum factus sum apud te, Domine* (Psal. LXXII, 23). Eandem imitationem Salomon unumquemque admonet considerare dicens: *Vade ad formicam, o piger, et considera vias ejus, et disce sapientiam* (Prov. vi, 6). Eodem quoque modo per omnes visibiles creaturas tentati C admonemur, ut in eis quæramus quid nos doceant. Cujus nimirum tentationis modus et notitia tantum unicuique a Deo reseratur quantum illum timere et amare nititur. Verumtamen ex supra dictis potest aliquantum discere qualiter investigare debeat cætera quæque.

Has igitur tentationes, quæ non ideo immituntur a Domino ut ipse per eas nos interrogando discat quid in nobis lateat, sed ut nos agnoscamus cujus meriti et qualitatis simus, utque appareat quid de Deo vel quid de nobis sentiamus, jugiter attendere generalis est cursus omnium ad superna gaudia properantium. Absque hujusmodi namque tentationibus nemo potest fieri suæ qualitatis certus, sed nec divinæ pietatis et sapientiæ ulla valet intelligere secreta, nisi per earumdem tentationum rudimenta. Sunt etenim quasi quidam campus spatiosus, in quo fidelis quilibet currens, dicit qualiter currere valeat in timore et amore Dei. Et ut hæc in una re probemus, quis, rogo, se patientem esse scire valeat, nisi per injuriam illatam probetur? Idem de cæteris sentiendum est. Sicut enim corporis vis, ita et spiritus non aliter quam laborando probatur. Talis autem probatio, qua homo et suam qualitatem agnoscere et præmia æterna mereri valet, sicut scriptum est: *Beatus vir qui suffert tentationem, quoniam cum probatus fuerit, accipiet coronam vitæ* (Jac. i, 12), quid aliud est dicenda, nisi sapientia et pietas divina? Sapientia quidem, quia tam miranda providet; pietas autem, ideo quia providentia tali dignatur quemquam instruere et ad se trahere? Unde Psalmista merito dicit: *Universæ viæ Domini misericordia et veritas* (Psal. xxiv, 10). Veritas autem et sapientia divina idem sunt. Magnus quoque et communis est cursus attendere jugiter et recordari quanta utriusque hominis beneficia unquam a Deo acceperimus in quolibet vitæ nostræ tempore vel in quocunque loco, in patria vel in exilio, in terra vel in aquis, et pro his ipsi gratias agere; quæcumque autem contra ejus præcepta fecerimus, hæc jugiter pœniteri, pro his veniam semper precari. Ad talem cursum cuncti properate, fideles, pro quo non vobis munuscula vilia dantur, sed merces talis quæ creditur esse perennis.

NARRATIO OTHLONI

DE MIRACULO, QUOD NUPER ACCIDIT CUIDAM LAICO.

Quia mundus multiplici vanitate et iniquitate correptus in tempore imminente indicia plura, quæ predicta sunt in novissimis diebus futura fore, jam demonstrat, opus est cunctis fidelibus ut et se circumspeditione maxima ab insidiis diaboli custodiant et quoscunque possint idem facere admoneant. Per hoc enim quod nunc quam maxime quoslibet tam peritos quam imperitos decipit et ad vanitatem majorem quam priorum temporum homines pertrahit, solutus esse a vinculis, quibus hucusque constrictus erat, videtur, sicut in libro Apocalypsis Joannis apostoli predictum legitur. Quamobrem ut aliquos a

D vanitate solita retraham, cupio referre quod nuper in occiduis partibus contingit quodque mihi quidam clericus religiosus, apud se hospitanti referens, se etiam adesse ubi contigerat dixit.

Retulit namque quod quidam illustris vir diffamatus esset pro cujusdam equi rapina. Tunc comes regionis illius hujusmodi infamiam audiens potenter exegit ab eodem viro ut equum ablatum redderet aut justo pretio persolveret. Qua exactione compulsus promisit comiti ut quocunque judicio ille vellet se ab hac suspitione purgaret. Moxque comes decrevit ut, pluribus testibus congregatis, se expur-

garet per solitum aquæ judicium. Cumque una cum multis aliis ad statutum aquæ judicium venisset, peracta examinatione omni quæ ibi solet agi, cecidit in reatum per idem judicium. Quo facto vir mæstissimus efficitur, omni querimonia repletur non tantum pro equi recompensatione, sed etiam pro intolerabili comitis timore, quem sibi cognovit minime parcere, si a prædicto non absolveretur crimine. Convocans ergo omnes clericos ibidem manentes in unum, quærit ab eis consilium quomodo reatum evadere posset, in quem nulla sua conscientia incidisset.

Ad hæc cum unusquisque, prout sibi videbatur, responderet, quidam ex eis cœpit illum monere ut aliquid attentius peccata sua recolens et confessione proderet et emendationem Deo promitteret. Cui ille respondit dicens: Hæc omnia ita jam feci ut nullum in memoria mea remaneat peccatum, quod vobis non confessus fuerim et pro quo emendationem Deo non promiserim. Tunc ille clericus: Quomodo, inquit, hoc potest verum esse, cum peccatum magnum in te videam, quod nec confitendo nobis prodidisti, nec peccatum esse credis? Laicus namque cum sis et, juxta morem laicorum, barba minime rasa incedere deberes, tu econtra divinæ legis contemptor quasi clericus barbam tuam rasisti. Peccatum quippe tale, licet tu pro nihilo habeas, ego credo tantum esse ut nullatenus a crimine, in quod incidisti, absolvaris, nisi pœnitentiam agas, promit-

tasque Deo te amodo talia devitaturum. Audiens hæc vir mox votum vovit Deo, dicens: Ecce Deo promitto quia si me liberaverit a reatus judicio, in quod modo incidi, rasorium nunquam veniet in barbam meam.

Quibus dictis omnes redeunt ad aquam, cupientes agnoscere si quid prodesset reatus confessio et quælibet noxia vitandi promissio. Cumque iteraretur judicium, ita securus factus est ut tam de ejus innocentia quam de justitia revelata, quod scilicet nemo laicorum radere barbam debeat, omnes illic manentes Deo laudem dicerent. Sicque liberatus est homo et de infesti sibimet comitis potestate, et de eorum violentia qui illum cogebant equum ablatum persolvere.

Post aliquantum vero temporis idem vir oblitus divinæ pietatis, quæ eum absolverat, parvipendensque rem quam Deo promiserat, super barba non radenda, jussit sibi cum novacula barbam radere, dicens: ego quidem Deo promisi quia rasorium in barbam meam immitterem nunquam, pro novacula vero non promisi, ideoque volo hac uti sicut homines cæteri. Sed ultio divina talem cito secuta est præsumptionem. Nam post breve tempus ab inimicis suis captus effossis oculis visu est privatus. Hæc igitur ego audiens a clerico quodam aliis referre studui, ut aliquos hoc exemplo territos ad emendationem morum traherem.

EJUSDEM OTHLONI

LIBER

DE ADMONITIONE CLERICORUM ET LAICORUM

Nunc primum ex autographo, in imperiali monasterio Sanct-Emmerammensi asservato, vulgatus, a R. D. P. Gasparo Allechner, Benedictino Millicensi.

(Apud R. P. Bernardum Pezium, *Thesaurus Anec. novissimus*, tom. III, parte II, pag. 402.)

INCIPIT PRÆFATIO OTHLONI.

Sanctæ Ecclesiæ munusculum aliquod offerre cupiens, sed in manu mea nihil reperiens præter parvam dictandi atque scribendi notitiam, hanc ipsam in ejus servitium volo coaptare quantum Dominus dignatur adjuvare. Scribere enim gestio pro admonitione cunctorum fidelium, admonitione duntaxat indigentium, dividens eos in duas personas clericorum et laicorum, assumensque ad hoc utriusque personæ congrua monita, per quæ ad carnalibus ad spiritualia, a visibilibus ad invisibilia possint animum suspendere et superna conspiceret, sicut et Apostolus dicit: *Invisibilia Dei per ea quæ facta sunt intellecta*

conspiciuntur (Rom. I, 20). Cujus studii oblatio procorne cui indigna videatur; quia ut legitur ad templum Domini quondam inter insignia et pretiosissima dona offerebantur etiam viles pili caprarum et duo minuta viduæ pauperulæ oblata Dei ipsius Domini nostri Jesu Christi testimonio approbantur. Precor et illud ut si quisquam in his quæ dicam, vel melius sentiat vel aptius eadem proferat non idcirco rusticitatis meæ verbula cito reprehendat; quia ut quidam sapiens dicit: *Non omnia possumus omnes*. Nam si ille eamdem sententiam juxta ingenii sui vires melius quam ego proferre posset, forsitan et alter aliquis